

I. Vezetői összefoglaló

Öt magyarországi – Battonya, Gyula, Elek, Sarkad, Medgyesegyháza – és öt romániai – Pécska (Pecica), Nagylak (Nădlac), Kürtös (Curtici), Kisjenő (Chişineu-Criş), Nagyszalonta (Salonta) – település elöljárói Európai Területi Társulás (ETT, EGTC) létrehozásáról írtak alá szándéknyilatkozatot 2025. január 31-én Battonyán. Az érintett települések a következő területek fejlesztésében szeretnék együttműködni: idegenforgalom, közlekedés, oktatás és nevelés, innováció, kultúra, kutatásfejlesztés, egészségügy, szociális szolgáltatások, sport, mezőgazdaság, környezetvédelem, munkahelyteremtés, vízgazdálkodás, katasztrófavédelem, kisebbségvédelem.

A magyarországi települések részéről 2025. májusáig az ETT megalapításának minden előfeltétele teljesült. Elkészült a szervezet alapító okirata és alapszabályzata. Az ezekről készült hiteles fordítást megküldték a romániai partnertelepüléseknek, hogy az érintett önkormányzatok képviselőtestületei is elfogadják azokat. Ezt követően szükséges még az alapító okiratok jóváhagyása a két ország külügyminisztériuma részéről. A romániai elnökválasztás bizonytalan kimenetele, a kormánykoalíció felbomlása és a kormányválság kibontakozása ugyanakkor késleltetheti a román külügyminisztérium döntését.

II. Az új magyar-román Európai Területi Társulás megalakulásának aktuális helyzete Az **ETT** az Európai Unió első olyan jogi eszköze, mely jogi személyiséget és keretet nyújt az európai önkormányzatok és régiók együttműködésére, az uniós támogatások hatékony felhasználására. A csoportosulás legalább két tagállam vagy harmadik államok szereplőit (helyi önkormányzat, regionális hatóság vagy az állam) fogja közös szervezetbe. Az ETT jogi személyiséggel és teljes jogképességgel rendelkezik, önálló jogalanyként léphet fel. A csoportosulás saját költségvetéssel, szervezettel és szerződő képességgel rendelkezik, ingó, ingatlan vagyont szerezhets, bíróság előtt eljárhat. A tagok közösen választják meg az igazgatót, illetve hozzák létre a tagok képviselőiből álló közgyűlést.

Az együttműködés kezdeményezői azt remélik a szerveződéstől, hogy nagyobb eséllyel pályázhatnak majd több uniós forrásra, illetve a román–magyar határ menti együttműködési program (Interreg) keretében is több támogatást hívhatnak le, ezáltal közös fejlesztéseket valósíthatnak meg a határmenti térségben.

A testvérváros Pécska és Battonya már konkrét pályázati elképzeléssel is rendelkeznek: a két város között az első világháború előtt létező utat tervezik újjáépíteni, ami jelenleg csak dűlőútként funkcionál. Helyreállítanák továbbá az Arad–Pécska–Nagylak vasútvonal régi szárnyvonalát is a két település között, mivel arra a személy-, teher- és idegenforgalom részéről is komoly igény mutatkozik.

Az ETT székhelye Gyula lesz, mivel a résztvevő települések közül a legnagyobb, gazdaságát tekintve pedig a legfejlettebb. A társelnök a második legnagyobb lakosságú település, Nagyszalonta lesz. Az ETT-ben részt vevő lakosság több mint 100 ezer főt jelent, mely jelentős számnak tekinthető és a várakozások szerint növelheti a társulás súlyát az EU-val való kapcsolattartásban is.

Török László (RMDSZ), Nagyszalonta polgármestere megkeresésünkre megerősítette a sajtóban megjelent híreket és közölte: tudomása szerint mindegyik romániai településnél előterjesztés alatt van

az alapító okirat és az alapszabályzat elfogadása. A magyarországi partnerekkel való együttműködés kiváló, a román nyelvű fordításoknál ugyanakkor merültek fel problémák a magyar és román jogi szaknyelv eltérései miatt, bár ezeket később orvosolták. Polgármester úr meglátása szerint az ETT megalakulása nem feltétlenül lesz gyors folyamat a román bürokrácia és a kibontakozó belpolitikai válság miatt. Ezzel együtt bizakodóak és remélik, hogy még idén sor kerülhet az ETT bejegyzésére. Nagyszalonta esetében régi célkitűzés a Nagyszalonta-Geszt közötti, kb. 12 km-es út felújítása, amelyre az ETT keretében is szeretnének forrást hívni (bár az útfelújításra már román kormányzati ígéretet is kaptak korábban). A település legfontosabb célja a munkahelyteremtés, a fiatal generáció helyben maradásának elősegítése, ezért az ETT keretében elérhető pályázati lehetőségeket is ennek kívánják majd alárendelni (kiemelten a turizmus-, infrastruktúra- és gazdaságfejlesztés területein).

III. Jelenleg működő Európai Területi Társulások a román-magyar határ régióban

A román-magyar határ régióban jelenleg négy ETT működik:

1. Banat-Triplex Confinium, főbb tagok: **Mórahalom** (Csongrád-Csanád vármegye), **Zsombolya** (Jimbolia, Temes megye), **Magyarkanizsa** (Kanjiža, Szerbia).

2. Európai Közös Jövő Építő, főbb tagok: **Pusztaszlók** (Békés vármegye), **Kisiratos** (Dorobanți, Arad megye).

3. Európai Határvárosok, főbb tagok: **Nyíregyháza** (Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye), **Szatmárnémeti** (Satu Mare), Szatmár megye).

4. Európa-kapu, főbb tagok: **Nyíradony** (Hajdú-Bihar vármegye), **Székelyhíd** (Săcueni, Bihar megye).

Forrás: Magyarország Főkonzulátusa, Kolozsvár